

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 239/2011-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. mája 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. H., M, zastúpeného advokátom JUDr. P. H., R., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: KUV-36/10-98, postupom Okresného súdu Rimavská Sobota v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 310/2005 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 382/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. H. o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. apríla 2011 (po doplnení 27. apríla 2011) doručená sťažnosť Ing. J. H., M (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. P. H., R., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Banskej Bystrici (ďalej len „krajské riaditeľstvo“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: KUV-36/10-98, postupom Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 310/2005 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 382/2009.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že uznesením vtedajšieho Krajského úradu vyšetrovania Policajného zboru v Banskej Bystrici č. k. ČVS: KUV-36/10-98 zo 17. augusta 1998 mu bolo vznesené obvinenie za pokus trestného činu podvodu formou spolupáchateľstva podľa § 8 ods. 1, § 9 ods. 2 a § 250 ods. 1 a 3 písm. b) Trestného zákona. Vzhľadom na to, že v danej trestnej veci vystupovalo viacero obvinených, sťažovateľ v priebehu vyšetrovania požiadal o vylúčenie jeho veci zo spoločného konania, ale tejto jeho požiadavke nebolo vyhovené.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že 20. októbra 2005 bola naňho na okresnom súde podaná obžaloba za uvedený trestný čin. Podľa vyjadrenia sťažovateľa okresný súd v priebehu rokov 2005 – 2006 neurčil žiadny termín pojednávania, pričom dodal, že okresný súd začal konať až v roku 2007. Prvostupňový súd rozhodol až rozsudkom sp. zn. 1 T 310/2005 z 24. apríla 2009 tak, že ho uznal vinným zo spáchania trestného činu podvodu formou spolupáchateľstva v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1, § 9 ods. 2 a § 250 ods. 1 a 3 Trestného zákona, za čo ho odsúdil na trest odňatia slobody v trvaní 1 roka s podmieneným odkladom výkonu trestu na skúšobnú dobu 1 rok. Podľa názoru sťažovateľa o tom, že v danom konaní dochádzalo k zbytočným prietahom, svedčila aj skutočnosť, že rozsudok okresného súdu bol jeho právnenému zástupcovi doručený až 21. októbra 2009.

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ 28. októbra 2009 odvolanie, na základe čoho bol spis predložený na rozhodnutie krajskému súdu, ktorý podľa vyjadrenia sťažovateľa ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu vo veci nerozhodol.

Sťažovateľ uviedol, že keďže krajský súd vo veci dlhšie nekonal, 1. marca 2011 podal sťažnosť na prietahy v konaní. Sťažovateľ dodal, že na sťažnosť reagoval krajský súd listom zo 4. marca 2011, v ktorom ho okrem iného ubezpečil, že vo veci bude čo najskôr určený termín verejného zasadnutia.

V rámci argumentácie sťažovateľ dodal, že dlhotrvajúce trestné konanie má negatívny vplyv na jeho podnikateľskú činnosť, osobný život vrátane najväčšieho koníčka, keďže mu bol odňatý zbrojný preukaz, a v neposlednom rade aj na jeho psychiku a stav právnej neistoty, v ktorom sa nachádza.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil, že krajské riaditeľstvo v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: KUV-36/10-98, okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 310/2005 a krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 382/2009 porušili jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, krajskému súdu prikázal v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 382/2009 konať bez zbytočných prietahov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v súvislosti s jeho trestnou vecou namietal prieťahy v konaní krajského riaditeľstva, okresného súdu a krajského súdu, pričom podľa jeho udania daná trestná vec nie je dosiaľ právoplatne skončená.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd zistil, že prípravné konanie v namietanej trestnej veci bolo ukončené podaním obžaloby, ktorú 25. októbra 2005 podal na okresnom súde príslušný prokurátor potom, čo krajské riaditeľstvo ukončilo vyšetrowanie trestnej činnosti sťažovateľa vedenej pod sp. zn. ČVS: KUV-36/10-98. Následne sa vec dostala do štádia prvostupňového konania, v rámci ktorého rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn.

1 T 310/05 z 24. apríla 2009, proti ktorému podal sťažovateľ 28. októbra 2009 odvolanie, na základe čoho potom 1. decembra 2009 súd prvého stupňa predložil spis krajskému súdu.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07).

V súlade so svojou judikatúrou (obdobne IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo.

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Ako už ústavný súd uviedol, prípravné konanie, ktorého súčasťou bol aj postup krajského riaditeľstva vo veci vedenej pod sp. zn. ČVS: KUV-36/10-98, bolo ukončené podaním obžaloby ešte v októbri 2005.

Okresný súd rozhodol v trestnej veci sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 1 T 310/05 z 24. apríla 2009, pričom v súvislosti s podaným odvolaním proti tomuto rozsudku predložil spis 1. decembra 2009 na rozhodnutie krajskému súdu, kde sa nachádza aj v súčasnej dobe.

Sťažnosť na postup krajského riaditeľstva a okresného súdu bola ústavnému súdu doručená 4. apríla 2011, teda dávno potom, ako bolo ukončené prípravné konanie (25. októbra 2005), potom, čo okresný súd vo veci meritórne rozhodol (24. apríla 2009), ako aj potom, čo bol spis predložený na rozhodnutie odvolaciemu súdu (1. decembra 2009).

V čase podania sťažnosti už krajské riaditeľstvo ani okresný súd neboli oprávnení v namietanej trestnej veci konať, pretože spis sa nachádzal na krajskom súde, a teda ani krajské riaditeľstvo, ani okresný súd nemohli ovplyvniť priebeh konania a ani porušiť základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako ani právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ukončením vyšetrovania a neskôr vyhlásením rozsudku okresného súdu vo veci samej, jeho doručením procesným stranám a predložením spisu krajskému súdu krajské riaditeľstvo a okresný súd vykonali všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu bolo treba vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha týchto orgánov verejnej moci pri odstraňovaní právnej neistoty skončila v prípade krajského riaditeľstva skončením vyšetrovania, predložením spisového materiálu príslušnej prokuratúre, ktorá neskôr podala na okresný súd obžalobu, a zo strany okresného súdu vyhlásením rozhodnutia vo veci samej pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Ústavný súd v tejto spojitosti poznamenáva, že proti namietanému porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského riaditeľstva a okresného súdu sa sťažovateľ mohol brániť podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v čase, keď sa vec nachádzala na týchto orgánoch verejnej moci a tieto mohli ovplyvniť priebeh konania, prípadne prietahy v ňom.

Vzhľadom na to, že trestná vec sťažovateľa sa v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už dlhšiu dobu nenachádzala na krajskom riaditeľstve ani na okresnom súde, ako aj so zreteľom na podstatu a účel základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd sťažnosť v tejto časti vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní z tohto dôvodu odmietol (obdobne napr. II. ÚS 24/06, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 300/08).

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ v súvislosti s priet'ahmi v konaní namietal aj postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 382/09.

Podľa zistení ústavného súdu sa spis okresného súdu sp. zn. 1 T 310/05 v súvislosti s podaným odvolaním nachádza na krajskom súde od 1. decembra 2009.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu bol povinný vyčerpať právny prostriedok nápravy na ochranu práva garantujúceho konanie bez priet'ahov v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Takýmto právnym prostriedkom nápravy je v okolnostiach daného prípadu sťažnosť na priet'ahy v konaní podaná v zmysle § 62 a násl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Takúto sťažnosť v súlade s § 63 ods. 1 citovaného zákona vybavuje predseda príslušného súdu, ktorý ak zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, a ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky (§ 64 ods. 3 zákona o súdoch).

Ústavný súd zistil, že sťažovateľ síce podal 1. marca 2011 sťažnosť na priet'ahy v konaní, ale túto adresoval všeobecne krajskému súdu. Na sťažnosť sťažovateľa reagoval

krajský súd prostredníctvom predsedu senátu listom zo 4. marca 2011, v ktorom ho informoval o rozsiahlosti danej trestnej veci a ubezpečil ho, že v blízkej dobe bude určený termín verejného zasadnutia o odvolaní.

Uvedený postup sťažovateľa v okolnostiach daného prípadu nemožno považovať za účinné splnenie požiadavky namietania prietáhov v konaní pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov na ochranu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru pred podaním sťažnosti ústavnému súdu tiež vyžaduje, aby sťažovateľ konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv (obdobne napr. III. ÚS 44/03, IV. ÚS 111/2011).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ nielenže pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nepostupoval v zmysle § 62 a násl. zákona o súdoch, ale bez toho, aby vyčkal, či jeho právu garantujúcemu konanie bez prietáhov bude dané zadosť, vo veľmi krátkom čase potom, čo ho krajský súd ubezpečil, že v konaní vedenom na tamojšom súde pod sp. zn. 5 To 382/09 sa bude konať, 4. apríla 2011 podal sťažnosť ústavnému súdu. K uvedenému ústavný súd dodáva, že ak by aj sťažnosti, ktorú sťažovateľ podal krajskému súdu, pripísal účinky sťažnosti podľa § 62 a násl. zákona o súdoch, bolo by namieste konštatovať, že sťažovateľ neposkytol krajskému súdu dostatočný priestor na to, aby bolo možné preveriť, či tento súd na základe sťažovateľovho podnetu upravil svoj postup tak, aby korešpondoval s jeho základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť v tejto časti s poukazom na § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 62 a násl. zákona o súdoch odmietol pre jej neprípustnosť.

Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že prípadná nečinnosť orgánov verejnej moci v ďalšom priebehu namietaného konania by mohla mať za následok porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), čo nevylučuje, aby sťažovateľ v takom prípade opätovne podal sťažnosť ústavnému súdu.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nastolenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2011